

В емпіричному анонімному дослідженні взяв участь 841 респондент. Результати опитування показали, що респонденти чоловічої та жіночої статі представлені у виборці дослідження рівноцінно, більше трьох чвертей усіх респондентів (86,3 відсотка) мають вищу освіту, майже половина з них мають ступінь магістра і кожен десятий – середню освіту.

За результатами опитування, з'ясовано, що спілкування з іноземними партнерами потребують 71,8%, а 29,0% не спілкуються взагалі. У середньому кожен третій респондент має контакти в європейських регіонах. Встановлено, що найбільшого респонденти мають більше міжкультурних відносин з іноземними громадянами сусідніх країн, а саме – Східної Європи (39 відсотків), Центральної Європи (37,3 відсотки), та Західної Європи (16,6 відсотка).

Встановлено, що більшість респондентів виїжджає за кордон України в особистих цілях (64,3%). Серед них 28,7% – кілька разів на рік, 25,7% – рідше, ніж раз на рік, 8,4% – один раз на місяць і 1,7% – щотижня. На роботу за кордон виїжджає 41,3% опитаних. Стільки ж респондентів ніколи не виїжджає за кордон з метою заробітку. Серед тих, хто виїжджає за кордон на роботу, 17,0% роблять це один раз на кілька років, 18,7% – кілька разів на рік, а 5,6% – в середньому, один раз на місяць.

Доведено, що розвиток міжкультурної компетенції залежить від розвитку міжкультурного співробітництва. Згідно результатів дослідження, найбільш важливим фактором у цьому процесі є його інтенсивність. Більшість респондентів із високим рівнем між культурної компетенції наголошує, що має постійні ділові або особисті відносини з іноземними громадянами.

За допомогою додаткового аналізу встановлено, що дві треті опитаних респондентів мають необхідність в спілкуванні з іноземними партнерами, і майже всі опитані 4,46 з 5) згодні, що для цього їм необхідне знання мови. При цьому, респонденти наголошують про певні перешкоди в спілкуванні з іноземними партнерами, а отже і розвитку транскордонного співробітництва.

До головних перешкод та ризиків, які виникають в процесі спілкування з іноземними громадянами респонденти віднесли: дефіцит навичок спілкування (33,95), недостатня поінформованість (28,9%), недостатнє знання мови (3,3%), нема перешкод (3,1%). Відсутність потреб спілкування відмітило 2,4% опитаних, неповагу до культурних цінностей визначило (2,0%), інші перешкоди (14,3%).

Максимальну перешкоду в якості дефіциту навичок спілкування відмітили ті респонденти, які жодного разу не були в статусі міжнародних трудових мігрантів (51,2%), а мінімально це заважає, якщо мігранти виїжджають на роботу за кордон в середньому раз на місяць (5,3%). Деяко меншою перешкодою визначена неповага до культурних цінностей, але максимальний відсоток цей показник набрав у тих, хто виїжджає на роботу за кордон кілька разів на рік (41,2%). У той же час, неповага до культурних цінностей є перешкодою тільки для 29,4% тих, хто ніколи не був в статусі трудових мігрантів.

Таким чином, основні гіпотези дослідженні знайшли своє підтвердження. Більшість тих, хто виїжджає за кордон України в особистих цілях і не явля-

ються трудовими мігрантами. Переважна більшість орієнтована на ринки Східної та Центральної Європи. Незначна частина фактичних і потенційних трудових мігрантів може шукати роботу в країнах Західної Європи.

Головними перешкодами трудової міграції з України більшість респондентів визначила дефіцит навичок спілкування з закордонними партнерами та недостатню поінформованість щодо країни-реципієнта. Найімовірнішими ризиками трудових мігрантів з України треба вважати недостатній рівень міжкультурної компетентності, яка заважає більшій частині потенційних трудових мігрантів розширювати арсенал свого працевлаштування. Цим пояснюється факт впадіння праці в Східної та Центральної Європи.

Література:

1. Вільний рух осіб, послуг та капіталу [Електронний ресурс] // Консолідовані версії договору про Європейський Союз (вчиненого в Маастрихті сьомого дня лютого тисяча дев'ятсот дев'яносто другого року) та договору про функціонування Європейського Союзу (вчиненого в Римі двадцять п'ятого дня березня місяця року одна тисяча дев'ятсот п'ятдесят сьомого) {Консолідовані версії станом на 30.03.2010}. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_b06
2. Кушнірчук-Ставнича О.М. Тенденції, ризики та наслідки трудової міграції населення в регіональному вимірі / О. М. Кушнірчук-Ставнича // Регіональна економіка. – 2012. – № 1. – С. 208-213.
3. Майданик І.П. Трудові міграції у період трансформації соціально-економічних відносин в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата соц. наук : спец. 22.00.03 – «Соціальні структури та соціальні відносини» / І.П.Майданик. – Харків, 2007. – 21 с.
4. Гришко Л. Заробітчани: куди завгодно, тільки не на батьківщину [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dw.de/заробітчани-куди-завгодно-тільки-не-на-батьківщину/a-4319163-1
5. Рюль В.О. Соціалізації дітей транскордонних трудових мігрантів в системі подолання життєвих Закарпаття: Монографія. – Ужгород, 2013. – 222 с.
6. Садова У. Міграційні ризики в контексті соціально-економічних трансформацій // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Міграційні процеси в умовах політичного середовища регіону. – С.4-5.